

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECĂ DE ANUNȚURI:
la Viena: la N. Dukas Nachf., Nux. Augenthaler & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf., Anton Oppelk.
la Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII. Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 231.

Brașov, Joi 18 (31) Octomvrie.

1901.

Reuniunile de maghiarizare.

De-o bucată de vreme încoco nu se mai vorbește așa de mult de societățile de maghiarizare, ce le-au înființat patrioții soviniști prin toate ținuturile locuite de naționalități, după ce sub guvernul lui Colomau Tisza s'a fost dat semnalul, cu înființarea faimosului „kulturegylet“ ardelenesc. Să se fi dat ore lumea așa curând cu aceste produse veninoase ale unui perioadă plin de îngâmfare, de patimă și de intoleranță?

De așa ceva nici că poate fi vorba. Dér lumea a început a se convinge, că tot sgomotul și toate opiniile, ce s'au făcut cu reuniunile de maghiarizare, au rămas fără de nici un efect și că în realitate nu se va alege nimic din planurile grozave ale „patrioților“ neastemperați, cari, recrutându-se în cea mai mare parte din șirurile neo-maghiarilor pericu-nați și a renegaților de tot soiul, îndrănesc a provoca pe Nemaghiari prin înființarea de societăți de maghiarizare.

Se știe, că maghiarizatorii și-au pus în gând a maghiariza înainte de toate orașele. Pentru a ajunge mai ușor la scop ei au înființat în mai multe orașe locuite de Nemaghiari așa numite „societăți pentru lățirea limbii maghiare“.

Despre o astfel de societate, ce s'a creat pentru mântuirea patriotismului locuitorilor din Vêrșeț (Bănat), relatează foia germană din Timișoara „Deutsches Tagblatt für Ungarn“ o întâmplare nostimă și totodată caracteristică.

Ne spune încă lumina foia, că reuniunea pentru lățirea limbii maghiare în Vêrșeț a ținut zilele aceste o ședință, în care președintele ei de până acuma, Dr. Karl Seemayer, și-a dat demisiunea. Acest Seemayer (liberal) a avut o luptă crâncenă la alegerile dietale cu contra-candidatul său Herzeg (tot liberal) și cel dintâiu a și reușit a fi ales deputat. Incordarea și inimici-țările între partidul lui Seemayer și a lui Herzeg au ajuns de atunci la culme. Pentru a se sustrage acestor dușmăniri, se dice, că s'a retras Seemayer dela postul de președinte al reuniunii de maghiarizare.

Ceea-ce dă importanță acestei demisioni este împrejurarea, că acum sunt hotărâți toți membrii reuniunii, cari la alegeri au fost pe partea lui Seemayer, să iasă din reuniune și se crede, că prin exodusul bătaților la ochi al unui număr așa de mare de membri societatea probabil se va dizolva.

Foia din Timișoara mai comunică, că reuniunea din Cestiune a procedat în mod atât de teroristic și de intolerant, încât a produs numai amărăciune și indignare între locuitorii din Vêrșeț; ne spune, că ea are și o foia, care timp îndelungat n'a făcut alta, decât a vătăma cu ușurință și pe nedrept sentimentele naționale și mândria poporațiunii orașului.

Etă ce trebă au făcut nesăbuiții maghiarizatorii în Vêrșeț. Și-au făcut numai dușmani și și-au aprins paie în cap, ér ați au adus lucrurile acolo, încât chiar și renegații și maghiaronii părăsesc societatea înființată de ei pentru „lățirea limbii și a culturii maghiare“, cum părăsesc cloțanii corabia, în care a început să pătundă deja apa și care e în ajun de a se cufunda.

Ce nebuniă a crede, că cu astfel de mijloace s'ar pute ajunge vreodată la un rezultat practic. Opiniri de felul acesta nu s'au făcut numai în Vêrșeț, ci și în multe alte orașe și ținuturi și pretutindeni s'au sfârșit c'un cumplit fiasco.

Ba după experiențele făcute putem susține, că societățile de maghiarizare nu numai că până acuma nu și au ajuns scopul într-un nimic, dér din contră au contribuit a ațita și mai tare simțul național al Nemaghiarilor, ba l'au deșteptat chiar și la Șvabi, cari erau priviți ca și pierduți pentru germanism.

Bilanțul partidelor din dietă.
Acum după ce s'au sfârșit și alegerile suplimentare, se poate face bilanțul partidelor din dietă. *Partidul liberal* (guvernamental) a învins în 276 cercuri. *Partidul kossuthist* a biruit în 81 cercuri. *Partidul popular* a obținut 25 mandate. *Fracțiunea lui Ugron* a reușit în 12 cercuri. Sunt în afară de partide 18 deputați. Câștigul și pierderea se prezintă astfel: liberalii au cucerit 20 și au pierdut 61 cercuri; kossuthiștii au cucerit 32 și au pierdut 12 cercuri; popularii au cucerit 15 și au pierdut 5 cercuri; ugroniștii au cucerit 7 și au pierdut 4 cercuri. — Numărul total al deputaților este de: 412.

Marele duce Nicolaievici în Budapesta. Marele duce Mihail Nicolajevici a sosit Marți în 29 Octomvrie la orele 10 a. m. incognito în Budapesta. La gară fu întâmpinat de Majestatea Sa, care purta uniformă de mareșal rusesc, precum și de ambasadorul rus din Viena, contele Kapnist, împreună cu membrii ambasadei. Marele duce purta uniformă regimentului său de infanterie austriac (Nr. 26) și marea cruce a S-lui Stefan. Impăratul și marele duce s'au îmbrățișat și sărutat de două ori, după care marele duce și-a prezentat suita, în care se afla adjutantul său principal Chirinsky-Chimatow, generalul baron Vinspeare, generalul Leo Tolstoj, junior, fiul lui Tolstoj, medicul, doi secretari și șase servitori. Marele duce a convorbit amical cu Kapnist și cu contele Paar. După aceea între vii aclamațiuni înalții oșpeți au plecat însoțiți de Majestatea Sa la hotel Bristol, unde li-s'au rezervat 16 odăi. Majestatea Sa a însoțit pe marele duce în apartamentele sale și a petrecut acolo o jumătate de oră. Într'aceea veni și arhiducele Iosif și saluta pe marele duce. La orele 10^{1/2} marele duce, însoțit de arhiduce, se duse la palat, să întorcă visita.

O moțiune a antisemiților din Viena. În ședința de Vineri a „Reichsratului“ din Viena, deputatul *Schneider* și soții au prezentat o moțiune de urgență, în care guvernul este somat a veni cu un proiect,

în care să se enunțe, că 1) Pentru a se pute constitui o nouă comunitate jidovăscă, se fiă necesar un act al corpurilor legiuitorie; 2) ca toți jidovii să depună în fața autorităților civile un jurământ, că vor observa cu sfințenie toate legile și vor adăoga, că la acest jurământ nu au în gând nici un fel de rezervă secretă nici cu privire la rugăciunea „Kolnidre“ din ziua de Ion-Kipur trecut, nici cu privire la aceeași rugăciune din ziua de Ion-Kipur, ce vine. Acest jurământ să-l facă jidovii stând cu picioarele pe piele de porc, căci conform superstiției lor, alt-fel nu se simt obligați, din care cauză legile înțelepților noștri străbuni ordonau această formulă. 3) Ca toți jidovii și toate comunitățile jidovăști să fiă supuse legilor referitoare la reuniuni și 4) Ca tuturor jidovilor și jidovcelor să le fiă interzis a fi învățători sau profesori. Această moțiune o dăm după diarul din Timișoara „Deutsches Tagblatt für Ungarn“.

Atașatul militar rusesc din București colonelul Leontevich va fi transferat în curând în aceeași calitate la *Sofia, Belgrad și Cetinje*. — Știrea aceasta e de interes, decât ne vom aduce aminte, că colonelul *Leontevich* a fost acela, care în primăvară a inspectat trupele bulgare și s'arbitrat și a făcut raport la Petersburg despre situația armatelor celor două state. Tot pe atunci se răspândi șovonul despre alianța bulgăro-sërbo-muntenegrenă, șvon combătut de repetate ori. Impejurarea, că el va fi acum numit atașat militar în cele trei centre slave din Balcani, justifică într-o cât-va șcirea despre desamintita alianță.

Cărți eftine și cărți scumpe.

I.

Ședințele adunării generale din șst-an ale „Asociațiunii“ noastre, au fost din mai multe puncte de vedere interesante. Între propunerile făcute acolo, noi vom remarcă în special a d-lui Dr. Baroian, care are meritul de-a fi arătat în mod practic, cum s'ar pute procura cărți bune și folositoare pentru popor, prin conlucrarea tuturor factorilor noștri publici, prin unificarea și consemnarea ajutoarelor dela toate băncile și societățile noastre de credit și economii pe un număr mai mare de ani — pe de ce ani, — care ar ajunge la suma rotundă de vre-o 300,000 corone.

Cestiunea a fost de altfel încă și în alți ani desbătută; ea s'a ventilat, pe cât șoiu, pentru prima-ora în adunarea generală a „Asociațiunii“ dela Făgăraș în anul 1889, fiind sulevată printr'o propunere a directorului acestei foi, Dr. A. Mureșianu. În urma decisiunii adunării generale din acel an, s'au publicat câte-va concursuri și s'au oferit premii pentru scrieri populare. Cum și ce fel? S'a luat de principiu să se publice scrieri, care să nu coste mult pe „Asociațiune“ și nici pe publicul cetitor.

Societățile noastre de bancă și economie n'au făcut în direcțiunea acesta nimic, afară de banca „Albina“.

Ne place foarte mult să ne fălim cu institutele noastre de credit și economii, cu progresul constant al afacerilor lor, și să punem în evidență ajutoarele și ofrandele, ce impart ele spre scopuri culturale în fiă-care an dela data înființării lor. Din rapoartele lor anuale vedem, că cutare bancă a dat atâta pentru masa studenților de

colo și cutare a ajutat ori susținut școala din comuna cutare, că a dat acea sumă nenorociților din comuna cutare și suma cutare în cealaltă. De cele mai multe-ori susținerea unei școle confesionale în comuna unde se află banca, este întreg sacrificiul cultural ce-l face banca, prin ridicarea unui impozit a comunelor rurale din împrejurime, în favorul comunităților confesionale din orașul, ori târgul din centru.

Să ne întrebăm însă, care este scopul și ținta acestor bănci, care activitatea, ce au dezvoltat-o ele pe terenul social și economic în favorul mulțimei și cât au făcut ele pentru dezvoltarea spiritului economic în popor? În special, câte societăți de producțiune au înființat ele, ori s'au înființat cu concursul și capitalurile lor, pentru sporirea avuției naționale?

Că băncile au combătut usura și pe jidanii la sate, cari fără de ele ar fi ajuns la proporții mai mari și pe icl coala au salvat câte o familie, biserică și câte o comună intrăgă de falimentul material și moral, acesta o recunoșcem și noi bucuroși și nimeni nu-o va tăgădăi. Dér ierte-ni-se observarea, că aceste sunt mai mult paliative și acte negative, decât positive. Scopul și ținta băncilor nu poate fi alta, decât îndrumarea și încurajarea poporului nostru pe toate căile la o muncă mai rodnică, mai prielnică, ca el înmulțindu-și capitalurile și forțele de producțiune, să producă mai mult și mai bun și cu ele să sporască producțiunea și avuția națională.

Plecând din acest punct de vedere, să ne întrebăm, câte societăți cooperative și de producțiune avem și în cari ramure de producțiune națională a dat probe poporul de mai multă sollicitudine și progresază mai bine, atât în ale agriculturii, cât și în ale comerțului și industriei? Totă lumea, oredem, va fi de acord cu noi, că pentru noi trebuie căutate și deschise nouă isvode de câștig și venit, căci pe când poporul nostru este în raport cel mai lipsit în Ardeal, neavând nici proprietate mare, nici comerț, nici industrie, el se sporesce numeric mai tare între națiunile conlocuitoare.

Noi însă nu vedem pe cale de a se realiza aceste așteptări prin tendința înființării de internate splendide, nici prin sistemizarea de mese gratuite. Căci în urma lor câțiva funcționari mai bine pregătiți și mai pretențioși, câțiva solicitori de slujbă mai mult și alt-ceva nimic nu vom obține, și inginerii de mine și căi ferate trebuie să plece dintre noi, profesorii nu-și găsesc catedre și școle în ramura lor, unde să-și predăe cunoscințele, advocații sunt deja prea mulți și lupta de existență între ai noștri este deja destul de mare; medicii puținii ce-i avem, se angajază în armată, ér alții își strămută domiciliul pe la stațiunile balneare și climatice din străinătate, unde au venit mai mari, decât între poporul nostru sătân, ér țeranul nostru rămâne tot acolo unde a fost: satul său, pe lângă agricultura primitivă și rutinară, eredită din moși și strămoși și cu moșioare din ce în ce mai mici până la atomizare.

Pentru luminarea și instrucțiunea lui apoi „Asociațiunea“ și Reuniunile publice premii de câte 2--3 florini pentru oala de tipar, cu condițiunea, ca cartea să nu cuprindă mai mult de 4--5 côle de tipar — numai ca să nu coste mult. Ba și băncile în sfătuirile intime ale directorilor lor au făcut un pas înainte prin înființarea „Revistei Economice“, ca organ oficios

ceșă în interiorul țării și, reducând prestigiul catolicilor, ne slăbește încă și mai mult în străinătate.

O dramă oprită.

Alături de presa, teatrul este șoala cea mai bună pentru a forma generațiunile așa după cum îți place.

Este lucru cunoscut, că presa universală este în mâinile jidovesci și sub inspirația jidovescă.

Abia de vr'un deceniu încoace, putem dice, că s'au recules și creștinii și grupându-se au format modeste organe de publicitate, cum e „La Libre Parole“ din Paris, „Deutsches Volksblatt“ din Viena și altele.

Față cu hegemonia absolută, ce o exercită elementul semit în formarea opiniei publice, sfîșoale încercări de emancipare de până acum sunt în adevăr numai un început, care, decă e vorba să ducă la biruință, trebuie să concentreze toate elementele bune, conștiente de robia cea mai rușinoasă, care a apăsât vr'odată pe cerbicea popoarelor creștine, robia spirituală împusă de elementul semit.

După cum așa-dér în politica cea mare și în diplomația, glasul organelor de publicitate jidovesci este datător de ton, așa și în artă.

Edouard Drumont în monumentală sa operă „La France Juive“ descrie în culori forte vii stăpânirea, ce și-au acaparată Evreii în toate institutiunile franceze de artă. Tise faoe përl măciucă și își vine a crede, că oțesof nise legende, citind datele lui Drumont. Și totuși nu sunt legende, ci sunt date statistice, cari îți dovedesc realitatea tristă.

Și care este realitatea?

Realitatea este, că poporul frances, pe lângă că în politică este condus de Jidovi și francasoni, și pe lângă că curențele populare sunt determinate de presa jidovescă, apoi și orele sale de distracție sunt otrăvite cu muzică lascivă jidovescă și cu piese teatrale tendențioase, unde spirital creștinesc și moralitatea creștinescă sunt persiflate.

Dér în Viena?... Și acolo aceeași istorie. În Viena — scria mai deunăci un recensent teatral al unei foi creștine — în 20 de ani nu s'a putut reprezenta „Neguțătorul de Venetia“ a lui Shakespeare, fiindcă, deși piesă clasică de o valoare neprețioasă, în ea este reprezentat jidovul Shylock așa cum totă lumea îl cunoștea pe jidov, adică hapsin și cămătar nemilos.

Acolo unde domnesce tirania recenșilor teatrali pericunați, nu e permis să se aduce pe scenă un jidov, decât încunșurat de un umanitarism ideal și de o filantropia nobilă ne mai pomenită, cum e de a „Nathan der Weise“ al lui Lessing, un tip cu desăvârșire mincinos, pentru că în istoria tuturor seculilor nu va pute nimeni să ne arate un tip ca al lui Nathan.

De când în consiliul comunal din Viena absoluta majoritate este a partidului social-creștin, s'a făcut ore-care schimbare și în tradiționala apatie a Vienensilor. S'a creat un nou teatru așa numitul „Kaiserjubiläumstheater“, unde li-se dă șansa și dramaturgilor creștini și artiștilor emancipați de sub jugul recensentilor jidovi, a-și valora talentele.

În acest teatru s'a reprezentat în fine după atâția ani și piesa anatemisată a lui Shakespeare și s'au mai jucat și alte piese bune, în cari s'a adus pe scenă și persoana „moro-saetă“ a jidovului, așa cum este, așa cum o cunoștea totă lumea.

În timpul din urmă a apărut o piesă în limba rusescă scrisă de V. Kriloff și S. Litwin, un dramatic și un novelist. Piesa s'a tradus în nemțesce sub titlul „Söhne Israels“ (Fiii lui Israel). Subiectul este luat din viața jidovilor dela granița germano-rusescă, cari se ocupă en gros cu contrabandă. Unul dintre contrabandiștii jidovi, urmărit de organele autorității, împușcă pe un gendarm și fuge. Aici urmăzând pe marele consiliu jidovesc, care chibzuește, cum să scape pe asasin. Din discuțiunile lor iese la ivelă intrăga lor morală egoistă și mijlocele perverse, cu cari ei

caută să ajungă la scop. Intre aceste mijloce este și trimiterea unei frumoșe fete, Sara, „în misiune diplomatică“ la judecătoria de instrucție.

Drama acosta, tradusă în nemțesce, era să se reprezinte ăilele trecute în noul teatru din Viena. Când colo ce să veți? Piesa a fost interzisă.

Un recensent al ziarului „Deutsche Zeitung“ relevăză tocmăi, că piesa nu este destul de antisemită, oăci scoțe la ivelă unele trăsături frumoșe la jidovi, pe cari ei nu le posed. Pentru ce a fost așa-dér interzisă? Pentru răspunsul, pe care l'a dat judecătorul de instrucție Sarei, când acosta venise la el în „misiune diplomatică“:

Sara: Dér pentru ce atâta ură în potrive tuturor Evreilor? În potrive tuturor, a tuturor... De câte-ori se întemplă un asemenea cas, toți Evreii sunt trași la răspundere... Ce nedreptate! Și pentru ce? Decă creștinul comite o crimă, ore urșeoe cine-va și pe fratele său, tatăl său, urmașii săi? Cine dintre voi poartă răspunderea pentru peccatele altora? Er pe noi Evreii, ne aruncă pe toți într'o grămadă. Ajunge o bănuială față cu un singuratic, și îndată ne injură și ne blastemă pe toți.

Judecătorul de instrucție. Cine altul este de vină, de cât însiși Evreii? De ce își iau în apărare pe coreligionarii lor chiar și atunci, când acela au făcut un rău?

Acosta dramă, neputând fi reprezentată, — directorul de teatru Adam Müller Guttenbrunn a publicat-o ca volum la Friedrich Schalk în Viena.

Oniță.

Războiul din Africa-de-Sud.

„Manchester Guardian“ publică scrisoarea președintelui Steyn, privitoare la proclamația lui Kitchener, în care acesta amenință cu expatrierea comandantilor burii. Steyn dice, că guvernul bur a avut cunoștință despre firma hotărâre a Angliei de a ocupa amândouă republicele. „Noi așa-dér“, dice Steyn „n'am tras sabia, ci am respins numai aceea sabie, ce ne amenință“. Despre situația militară Steyn spune, că nu Englesii, ci Burii usțiu ordinea în Transvaal și Oranje; puterea Englesilor ajunge numai până la bătăia tunului lor. Causa Burilor a făcut de un an încoco progres miraculos și situația este estra-ordinar desigură pentru ei. Burii nu vor încheia decât o pace, care se garanteze necondiționată independența a republicilor și care să scutosească interesele Olandesilor din Cap.

Din Petersburg se telegrafază, că un bărbat de stat rus, care întreține legături contine și intime cu Krüger și Leyds, scrie în „Petersburgskaja Gazeta“, că după informațiunile absolute sigure, guvernul englez a făcut din nou propuneri de pace lui Krüger, care însă n'a răspuns, ci a chemat îndată la el pe Leyds, Fischer, Wessel și Wolmaraus.

Deși situațiunea pe câmpul de luptă este extrem de gravă, totuși soldaților englesi le vine pofta să se scaldă! Așa, se anunță, că 23 omeni din trupa Wellington Mounted, cari făceau serviciu de reconștere, în decursul paușării se pregăteau să ia o baie. Abia intrară însă în apă și etă că apar nise Burii, cari li impresură din toate părțile. Englesii oăutară refugiu într'o casă din apropiere. Intr'aceea mai mulți Burii se îmbrăcară în uniforme englese, luate dela soldații, cari făceau baie. Prin acosta au amăgit pe soldații englesi ascunși a crede, că au de a face cu Englesi. Refugiații esiră astfel din casă, er Burii îi impușcară apröpe pe toți. Unul din soldații englesi fugi, ca să vestese la ai săi primejdia. Venind ajutöre, restul Englesilor neimpușcară a scöpat.

Doscoperiri archeologice în Creta.

— Fine. —

În fața palatului se deschide o vastă piață (care nu e scösă încă totă la lumină), care după toate probabilitățile este *choros*, locul unde principele făcea să se eșeoe jocurile, dansurile și cöntările. Mai în launtru în dosul colinei, este o forte largă terasă destinată de sigur pentru a primi spectatorii, ea și în timpul inițiațiunilor din Eleusis. Alături de terasa sunt două scări și aceste forte bogate, din care una conduce în sala principală, er cealaltă în etajul superior al palatului, în acel *hyperoön* amintit de Homer, și care nu s'a găsit până acuma niof într'un alt palat miceneu, aflate fiind toate într'o stare de desolare mai mare. În primul etaj sunt frumoșe și spațioșe sale cu colöne și un lung coridor, care are de amëndouă părțile magazine, séu o seriă de celule, din cari în unele sunt încă la locul lor, așa numitele *pithei* séu mari vase de lut, parte deșerte, parte conținând provisiuni carbonisate ca masline, grâu, smochine uscate etc. Acest coridor de magazine e așa de bine conservat și este atâta viață, ce ni-se presentă încă în interior, încât ne reaminteseoe unele din ulicioșele montate de prăvălii din Pompei al nostru. Dér e de observat, că acest Pompei este mai antic cu circa două-șeci de secole! Acel pilastru isolat, ce se vede în mijlocul coridorului, era pöte obiect de cult, căci se pare, că religiunea acestor antichissimi nu concepuse încă divinitatea ca antropomorfă, ci o adora cu preferență sub forma de trunchi de arbori, séu de mari pietri așețate pe pământ.

Splendid este marele Atriu din curtea, care în sine cu porticul séu ocupa tot planul oriental al Acropolei pe un areal de circa 1400 metri \square . Salele și-au conservat în bună parte pavimentul lor în blocuri de ipsos, adesea încă și bazele colönelor și fragmente de stucatură zugrăvită, care împodobia pereții. Părțile superioare ale palatului, în a cărui construcțiune, după tehnica timpului, intra în bună parte lemnul, au fost distruse de un curios incendiu, care a înnegrit numai marginile pe ici pe colo ale blocurilor mari de piétră, ce constituiau partea inferioară forte solidă a palatului. Forte frumos este *megaron*, séu sala cea mare din *hyperoön*, care conservă afara de ziduri în piétră încă usciorii și pragurile ușilor în ipsos alabastriu și bazele dela trei colöne destinate a susține acoperișul și care în etajul séu, cu un vestibul și cu o vastă terasă, ce se înalță din piața de apus, presentă analogii cu tipurile de temple din cele mai arhaice.

În straturile inferioare ale săpăturilor s'au ivit urmele neînsemnate ale unui palat încă și mai vechiu și săpăturile cele mai adönof au scos la lumină resturi însemnate de utensilii și arme neolitice¹⁾, aparținând unei stațiuni de colibe, care ocupa colina în timpurile cele mai vechi ale vieții din Festos. Așa s'au găsit în straturile cele mai ridicate resturi de edificii posterioare, între cari și de ale unui mic templu eletic: un alt exemplu al faptului constat în altă parte despre esistența unui templu pe de-asupra palatelor micenee, ca și cum ömenii scoturând jugul tirăniei și distrugându-i castelul, ar fi voit a consacra Zeilor, datătorii de libertate, locul devenit odios.

Pe numëroșe blocuri aplicate la construcția edificiului sunt tăiate semne și litere de-o formă forte particulară, probabil semne de ale cioplitorului în piétră, și ca și în Knosos, așa și la Festos a esit la lumină o tăbliță de terra cotta și o margine de vas acoperite cu-o scriere de un tip pittografic, ast-fel, că de acuma trebuie abandonată cu desăvârșire ideea dominantă până aci, că civilizațiunea micenă n'ar fi cunoscut scrierea. Ce surprize ne rezervă aceste inscripțiuni, în ziua când se va găsi cheia pentru a-i ceta caracterele?

Incheiü constatând cu mändria legitimă, că școala noastră archeologică încurajată de ömeni eminenti, cari în acești ul-

timi ani au dirigit söra instrucțiunei publice în Italia, a cöștigat repede o pozițiune forte onorifică între misiunile șoiențifice, cari de cötră alte puteri occidentale au fost inițiate în mod sistematic de timp mai îndelungat și cu mijloce mai mari în Orient. Se mai găseoe în Creta o altă misiune italiană trimisă de „Istituto Veneto“ pentru studiarea importantelor monumente, pe cari glorioșă stăpânire secolară a Veneției le-a sëmënat în totă insula²⁾.

Paul.

Literatură.

— *Geografia comitatului Brașov*, precedată de *Elementele introductive în Geografia universală*, pentru școalele populare anul III de școlă, de Ioan Daru, cu mai multe figuri intercalate în text împreună cu mapa comitatului Brașov. Editura librăriei Ciureu, Brașov, 1901. Prețul 40 bani. — Așa e intitulată o nouă lucrare a d-lui I. Daru, ce numai acum a apărut de sub tipar. Ea cuprinde: A) Elementele introductive în geografia universală, tratate în 29 capitole cu mai multe ilustrațiuni bine reușite. B) Geografia comitatului Brașov cu următorea împărțire: 1) Marginile și împărțirea lui politică. I. Cercul pretorial de jos, II. Cercul pretorial de sus, III. Cercul pretorial al Săcelilor, IV. Orașul Brașov. 2) Comitatul în genere. C) Ungaria. Adaus: Legende și istoriöre locale. Deși materialul cuprins în acest manual este redus la strictul necesar, ce se pöte lua în clasa III din Geografia, cu toate acestea cuprinde o mulțime de date neapărat de lipsă despre fie-care comună și cerc cu privire la pozițiunea ei, la întinderea hotarului ei; locuitorii cu privire la număr, naționalitate, confesiune și ocupațiune. Pe urmă mai fie-care comună este însoțită și de unele date istorice. Er legendele și istoriörele locale sunt dintre cele mai alese, cu menițiunea de a escita în copil și mai mult interesul și de a da așa diceând viață materialului din invetămintul geografic.

SCIRI ULTIME.

Londra, 29 Octomvrie. Adi s'a ținut un consiliu de miniștri, care a durat 1½ öra, în care s'a discutat esclusiv despre războiul din Africa-de-Sud. Consiliul a enunțat ca decisiune, că războiului nu i-se va pute pune capët, decât prin *subjugarea desăvërșită a Burilor*. S'a enunțat prin urmare, ca lordului Kitchener să i-se lase mână liberă și să fiä sprijinit cu toate mijlocele de a continua războiul cu energie.

Moscva, 29 Octomvrie. Erä a fost aici o mare demonstrație în contra Angliei. Ferestrele dela consulatul englez au fost sparte, și pe edificiul lui s'au lipit placate cu inscripția: „Dumnezeu să bată pe Englesi!“ Afurisiți să fiä Chamberlain și Rhodes.

Constantinopole, 29 Octomvrie. După sciri șosite din Petersburg, regele Greciei a provocat pe prințul George să-și intrerupă călătoria și să se reintörcă în Creta.

New-York, 29 Octomvrie. Leo Czolgos a fost esecutat adi la 7 öre dimineța.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Biuroul avocaților asociați.

C. Rădulescu,

foșt procuror și judecător de tribunal, și

Nicolae Andrei Popovici,

doctor în drept, toșt magistrat,

se angajeză a pleda înaintea tuturor instanțelor judecătorești din România,

procese de ori-ce natură, esecutări

de hotăriri și creanțe.

Bucuresci, strada Smărdan 53.

¹⁾ Din epoca de piétră mai tinëră.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Tera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murș spre miază-zi și valea Murșului, de Silvestru Moldovan, — e o scriere unică în felul său, atât de calduros apreciată de întreaga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul cor. 2 (cu posta cor. 2.20.)

„Pintea Vitezul“, tradițiun, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Regeanu. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 b. (cu posta 46 b.)

„Românul în sat și la oște“. Acesta este titlul unei noue cărți, ce d-l Ioan Pop Regeanu, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura acesta, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Reflexiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani. (+ 56 p.)

„Viața și operele lui Andrei Mureșianu“, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș. Prețul 2 cor., plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blășiș.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. P. rez. prin d-l Dr. Amos Francu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 corună. In România 2 lei plus 5 bani porto.

„Lupta pentru drept“ de Dr. Rudolf de Ihering traduce-re de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. port.).

„Teranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Octomvre n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.55
Renta de corone ung. 4%	93.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.15
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	99.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	92.75
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	178.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144.—
Renta de argint austr.	98.55
Renta de hârtie austr.	98.40
Renta de aur austr.	118.60
Losuri din 1860.	139.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	633.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	616.75
Napoleondor.	19.03
Mărci imperiale germane	117.22 1/2
London vista	239.—
Paris vista	95.25
Rente de corone austr. 4%	95.50
Note italiene	92.50

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Octomvre n. 1901.

Bannota rom. Cump.	18.96	Vënd.	19.—
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.96
Napoleond'or.	19.—	Vënd.	19.02
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	—.—	Vënd.	—.—
Mărci germane Cump.	—.—	Vënd.	—.—
Lire turcesci Cump.	—.—	Vënd.	—.—
Seris. fonc. Albina 5%	—.—	Vënd.	—.—

De către o casă de agentură și comission din România se caută UN VOIAJOR,

de preferință Român, în vârstă de 25 până la 30 ani, care a absolvat școala comercială și care s'fi fost într-o casă de agentură și comission, seu într'un magazin de terăria seu coloniale.

Se cere, ca pe lângă limba română, se cunoscă și limba germană și franceză, seu cel puțin germană, s'fi liber de amată și prezentabil și s'fi dispună de certificate bune de absolvarea școlii și de practica făcută.

Adresa sub „Voiajor“ la redacția acestui diar.

1--4(306)

JACOB L. ADLER & FRATELE

societate de bancă în comandită,

Brașov.

Capital deplin vărsat: 800.000 Corone.

societar comanditar:

Banca comercială pestană ungară în Budapesta

(Pester Ungarische Commercialbank in Budapest.)

Capital deplin vărsat: 30,000.000 C. Fonduri de rezervă: 24,000.000 Cor.

Ramuri de afaceri:

- Escompte de cambii interne și externe sub condițiunile cele mai avantagiós
- Efecte de toffelul se cumpără și se vënd după cursul oficios de zi.
- Losuri trase precum și alte hârtii de valoare sortate se escomptează foarte coulant,
- Cupone se rescumpără liber de ori-ce provisiune.
- Monede si sorte de bani străini se cumpără și se vënd in tocmăi după cursul oficios de zi.
- Chècuri și accreditive se edau pe toate piețele europene și transoianice.
- Lombarduri pe hârtii de valoare se dau pe lângă interese corespunzătoare.
- Asigurări de losuri și acții, contra pierderii în cas de sortare încă se primesc. Tarifa de premii la cerere se dă separat.
- Depunerii se primesc spre fructificare în formă de Con.-Curent seu pe termine fixe.
- Deposite de hârtii de valoare și documente spre administrare, spre păstrare și în formă închisă, se primesc pe lângă o taxă neînsemnată,
- Promese se edau pentru toate tragerile. Tragerile se revidéză gratuit.

Tote hârtiile de valoare, cari conform prescrișelor militare sunt admise pentru:

Cauțiun de căsătorii militare

le putem procura întocmai după cursul eventual de zi.

Cu privire la convertirea (schimbarea) la hârtii de valoare, pentru cauțiun de căsătorii militare deja existente în alte hârtii de valoare mai sigure și mai rentabile, suntem gata a da ori-ce informațiun, precum și a lua asupra noastră convertirea pe lângă condițiunile cele mai avantagióse.

16 - 30.242)

Ca în cele din urmă să facem concurență bazarului seu marfetă de tâng ieftinae, am luat asupra-mi a face reclamă uneia din cele mai mari Fabrici Elvețiene de orolage și a vinde aproape pe nimic, după cât mai ajunge următoarele orolage de buzunar cu mecanism foarte bun.

- fl. 2 10) Un orologiu de nickel Ancker Remont- costă } toir c'un lanț frances suflat cu argin'.
- fl. 4 20) Un orologiu Remontoir de argint vericostă } tabl c'un lanț american, suflat cu arg.
- fl. 4 70) Un orologiu Remontoir de argint vericostă } de Dame, c'un lanț engl. suflat cu a gi.
- fl. 11.—) Un orologiu Remont. de aur veritab. de costă } 14 carate împreună cu caseta de atlas și cu un lanț elegant.

La fiecare orologiu se mai dă cadou un etui de piele și o oglindă de buzunar.

Pentru fiecare orologiu se dă o garanță de 3 ani.

Ceea-ce nu convine bucuris se schimbă cu altele seu se înapnieză banii, așa că nu- nict un risc. — Alte anuțuri de felul acesta sunt imitații. — Comande se pot face cu bani gata seu prin rambursă dela

— Depositul de orolage și juvaericeale, en gros —

E. HOLLZER,

liferant al Reuniunii amployaților da stat ces. reg. din Austria etc.

Kracovia, (Stradom 18, Austria)

— Cataloge ilustrate la cerere se trimite gratis.

Se caută agenți.

Numérose distincțiuni!

Pentru Sesonul de toamnă și eamnă

recomandăm On. public fabricatele noastre renumite din lână curată în **Stofe** pentru Costume, Pardiseuri și Paltone, Stofe de uniforme, pentru ofșteri și amployați,

Stofe de Loden ardelenesc și Covore fabricate trainic și moderne.

Tot-odată avem ondrea a comunica {Onor. noștri mușterii, că in timpul din urmă am introdus și fabricația de

Sport-, Loden- și Uni-Stofe de Dame

dessins și colcritele cele mai noue. Recomandăm ca un fabricat solid și proporțional ieftin.

Cu totă stima

Wilhelm Scherg & Co.

fabricant de postav, Brașov.

Resturi de stofe pentru bărbați și dame se află tot-deuna cu prețuri ieftine.

Paris 1900, Medalia de aur,

Numai fabricate proprii.

Din lână curată, cu garanție.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-8 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-48 min. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- III. Tr. mixt, la óra 6-55 min. séra.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezd: Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.1, cu Ciuc Szereda, la óra 10.46 min. a. m.)
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia T șnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zărnesci (gar. Bartolomei):

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la óra 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 10-25 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la óra 9-27 min. p. m.
- III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren de pers. la óra 7.55 min. dim. (ca e circula numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezd-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la óra 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda óra 9.20)
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
- III. Trenul mixt, la óra 6-50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomei):

- I. Trenul mixt la óra 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-17 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-50 min. séra